

Inhoud

WOORD VOORAF	9
HOOFDSTUK 1 Op de rand van het paradijs	15
Een goed gesitueerde kolos	17
De rimpels van de onmetelijkheid: reliëf en bodemschatten	21
Water in overvloed	24
Een onuitputtelijke biodiversiteit?	26
Hemelse tropen	34
HOOFDSTUK 2 Een menselijke ark in stroomversnelling	41
De indianen	43
De demografische verovering	51
De Afrikaanse inbreng	56
De grote immigratie	58
Immigranten uit de hele wereld	62
De Belgische en Nederlandse immigranten	66
De interne migratie	72
Verstedelijking en megalopolissen	76
De Brazilianen in het buitenland	78
HOOFDSTUK 3 Een land van kannibalen en papegaaien, brazielhout en suiker	83
Brazilië in de Portugese mondialisering	85
Een Frans fantasie en Portugese alledaagsheid	95
HOOFDSTUK 4 <i>Tempo dos Flamengos</i> , de begoocheling van een Hollands Brazilië	111
De exploten van de West-Indische compagnie en het Nassoviaanse bewind	115
Het langdurige naspel	126
HOOFDSTUK 5 <i>O Estado do Brasil</i> , een volwaardige Portugese kolonie	133
De mars naar de binnenlanden	136
Verlicht despotisme voor de tropen	142

INHOUD

HOOFDSTUK 6	Onafhankelijkheid met de keizersnede	151
	De eerste samenzweringen	153
	Het Verenigd Koninkrijk Portugal-Brazilië	160
	De onafhankelijkheid en het Eerste Keizerrijk	166
	Het regentschap	172
HOOFDSTUK 7	Het eenzame keizerrijk	177
	Van keizerlijk kind tot jeugdige grijsaard	179
	Een keizerrijk in Amerika	184
	Over het keizerlijke kadaver heen	192
HOOFDSTUK 8	De oligarchische republiek	199
	Koffie met melk	204
	Primitieve rebellen	211
	Arbeiders en soldaten in de ondermijning van het gezag	221
	De doorbraak van de <i>inteligência brasileira</i>	226
HOOFDSTUK 9	Revoluties tussen democratie en nieuwe orde	231
	De voorlopige regering en de Tweede Republiek	233
	De <i>Estado Novo</i>	245
HOOFDSTUK 10	Het democratisch populisme in al zijn staten (1945-1964)	253
	De terugkeer van de democratie	255
	De kroniek van een aangekondigde dood	258
	De onverbeterlijke optimist JK	262
	De heksenbezems van Jan-Jan	269
HOOFDSTUK 11	Van <i>ditablanda</i> tot <i>ditadura</i> en terug	273
	De <i>Revolução do 31 de março</i> of de staatsgreep van 1964	276
	<i>Os anos de chumbo</i> of de loodzware repressie	286
	De <i>distensão</i> of de processie van Echternach	296
	De <i>diretas já</i> of de roep om democratisering	299
HOOFDSTUK 12	De <i>República Nova</i> of de Nieuwe Republiek	305
	Sarney, de plaatsvervanger	307
	De bedrieglijke verleider	312
	Itamar, de provinciale verrassing	317
	Cardoso, voldongen intellectueel en staatsman	324
HOOFDSTUK 13	Op weg naar een nieuwe grootmacht	335
	Lula, een arbeider president als nooit tevoren in dit land	337
	Een eerste vrouwelijke president, Dilma Rousseff	348

INHOUD

HOOFDSTUK 14	Zorgeloze opulentie en duurzame landbouw	351
	Inzameling, jacht en visvangst	354
	<i>Pau-brasil</i> , houtkap en bosbouw	362
	De Amerikaanse teelten	365
	Vijf eeuwen rietsuiker	371
	Veeteelt	375
	De minerale rijkdommen	380
	Koffie, het groene goud	384
	Cacao	388
	Rubber	391
	Nieuwe teelten	394
	De omstreden monocultuur en <i>agronegocio</i>	397
	De financiële kater van een positieve handelsbalans	406
HOOFDSTUK 15	Industriële aspiraties en realisaties	411
	De proto-industrialisatie	413
	Troeven en remmen bij de industrialisatie	418
	De industriële <i>take-off</i>	434
	Het Braziliaanse economische mirakel	442
	Twee verloren decennia of de aanloop naar langdurige groei	447
HOOFDSTUK 16	De heren en hun volk	457
	Adel en macht, rijkdom en prestige	459
	De elitaire samenhang	466
	Het onvindbare volk	475
	De openbare dienst en de militairen	479
HOOFDSTUK 17	Het grootste Amerikaanse slavenland	485
	De zwarten ‘van den lande’	488
	De Afrikaanse slavernij	490
	De alomtegenwoordige slavernij	494
	De slavenarbeid	496
	De betere behandeling, religieuze privileges en vrijkoping	499
	Revoltes en weerstand	505
	Het abolitionisme	508
HOOFDSTUK 18	Marginaliteit en emancipatie	513
	De plattelandse marginalen	515
	Marginaliteit in de steden	519
	De <i>favelas</i> in de grootsteden	523
	De arbeidersbeweging	526
	De emancipatie van de vrouw	528
	<i>Cidadania</i> of gelijke mensenrechten	534

INHOUD

HOOFDSTUK 19	Het territorium van de hartelijkheid	537
	Eenvoud en toegankelijkheid	541
	Convivialiteit en relaties	549
	Mondigheid en overlegtactiek	558
	Geweld en straffeloosheid	567
HOOFDSTUK 20	Het soelaas en de prijs van de religiositeit	573
	Een kerk zonder klerikale macht of katholieke zuil	576
	Het volkscatholicisme	594
	Syncretisme en spiritisme	600
	De Bijbelse en andere religies	609
HOOFDSTUK 21	De hoogvliegers van het sentiment	619
	Humor en samba	622
	Muzikale zelfontdekking	628
	Carnaval	632
	Voetbal en sport	637
HOOFDSTUK 22	Erotiek in groot ornaat: <i>miscigenação of racialização</i>	643
	Het land van open erotiek	645
	De lange weg naar zwarte zelftrots	648
	Een multiculturele samenleving of een interculturele smeltkroes?	657
BESLUIT		671
BIBLIOGRAFIE		677
	A. Latijns-Amerika in het algemeen	677
	B. Algemene werken over Brazilië	678
	C. Bibliografie over Brazilië	680
	D. Monografieën over Brazilië	680
	E. Reeksen monografieën	694
	F. Dag- en weekbladen	695
	G. Tijdschriften	695
	H. Reisverhalen, kronieken, memoires, reportages en documenten	696
	I. Romanliteratuur en gedichten	699
	J. Brazilië in beeld en bouwwerk	700
	K. Filmografie	704
	L. Muziek en discografie	706
REGISTER		709